

Maročnina listu: —
 Celo leto . . . K 50—
 Pol leta . . . 26—
 Četrť leta . . . 13—
Tunaj jugoslavije:
 Celo leto . . . 66—
Posamezne številke
 za štiri strani 60 v.
Uredništvo i upravništvo:
 Maribor, Koroška ulica
 št. 5. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserati ali oznanila
 se računajo po K 1.80
 od enoredne petivrste;
 pri večkratnih oznanilih
 — popust —
„Straža“ izhaja v po-
deljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.
Z uredništvom se more
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure popoldne.

23. številka.

Maribor, dne 5. marca 1920.

Letnik XII.

Premišljevanje o občinskih volitvah.

Nasprotniki VLS so našli v zadnjih mesecih svoje zavetišče v takozvani Samostojni. Po vladnem skazu se mora zapisati vsak volilec v to ali drugo stranko. Vedno so se vršili boji pri občinskih volitvah, pa ti boji so bili mnogokoli le zasebnega značaja. Ob meji je splošno šlo za ali proti nemškutarjem; drugod so se bili liberalci in klerikalci. No, nemškutarjem je odklenkalo v Jugoslaviji. „Stajere“ je sicer zginil, zginili pa niso tisti, ki so poslušavali njegov nauk, namreč nemškutarji, razni trgovci, oderuhi, verižniki, gostilničarji itd. Se še spominjate, kako so se blesteli na raznih oštarijah napisi: . . . nig's, . . . scheg's, . . . zer's, . . . negg's Gasthaus. Gotovo so tudi veste, kdaj so zginili tisti „nigi“, „schegi“ „neggi“ s svojimi Gasthausi, in kako so se prikazali zamegljivo napisi: . . . nikova, . . . cerjeva, . . . nekova, . . . šekova gostilna. Nekateri teh nemškutarjev so se pa zbal, da bi morali menda še enkrat spreminjati napise, če bi prišli zopet pod Nemca, zato so se zvlili na brihten način. Slovenskega napisa niso dali napraviti na zid, temveč na desko, ki se da obrniti hitro in brez stroškov. Na zunanji strani se svetli slovenski napis, na znotranji pa je še prostora za nemškega. Najdejo se celo taki radovedneži, ki bi radi pregledali table natančneje, če že namreč mogoče zdaj čaka nemški napis svojega dneva.

V vsaki občini na deželi se najdejo taki tiči, ki so nezadovoljni s sedanjim občinskim odborom. Nekateri zato, ker so kot nemškutarji zleteli iz občinskih odborov, drugi zato, ker jim župan strize peruti, ki so jim preveč zrastle pri odiranju ubogega ljudstva, tretji zopet, ker se jim zdijo previsoke občinske doklade. Občinske volitve se bližajo, in vsi ti in njim podobni nezadovoljneži so začeli misliti, kako bi se prerili da časti občinskih odbornikov. Nekateri obhajajo celo pregrešne skušnjave, da bi postal — župan. Njih geslo je: proč s starim občinskim odborom, proč s prejšnjim županom! Ker so večinoma vsi občinski odbori in župani v taboru Slovenske Kmetске zveze, kajti nezanesljive in nemškutarske župane so nadomestili s slovenskimi gerenti, se vrši boj med pristaši Kmetске zveze in med nemškutarskimi trgov-

ci, gostilničarji ali kratko rečeno: boj med župniščem in oštarijo. Ne bilo bi slabo za nemškutarske „birte“, če bi nekateri izmed njih zlezeli na županski stolček. Oh, kako ginjaivo bi se uradovalo v oštariji! Kako lepo in vspešno bi se vršili pod strogim nadzorstvom gospoda župana nedeljo za nedeljo plesi in zabavni večeri.

Pa kdo se temu ustavlja? Ta p . . . far! To-rej: dol s farji! S kolom po njih! . . . Edino zveličavna stranka za vse gostilničarje in njih prijatelje je torej Samostojna.

In tako se je zgodilo oni dan . . . saj še vsi dobro pomnite, da so se očka birt martrali po fari od hiše do hiše, ter vabili ljudi na shod Samostojne. S tresočo roko so nabijali na razne vogle velike, rdeče lepake. Saj veste . . . zgodilo se je tudi, že veste kje, da se je vršel birt na čelu pijane tolpe na mirno zborujoče ljudstvo ter razbil shod. Tega ne smete pozabiti, da so se zbrali — že veste kje — nemškutarski kolovodje v gostilni, kjer so napojili svoje pretepače, da bi razbili shod Kmetске zveze. Gotovo ste tudi čitali, da so si pri svojem poizkusu še tako za silo razbili svoje glave. To sicer ni v programu Samostojne, da bi morali biti tepeni, pa se žalibog ni dalo napraviti drugače. Vsi torej, ki so se zbasali v samostojen žakelj, imajo na sebi eden glavnih znak, in ta je, nasprotovati krščansko zavednemu ljudstvu. Ni sicer v njihovem programu, da bi morali biti tepeni, pa ker so se spravili vsi nemškutarski trgovci, birti, posestniki v eden žakelj, bo pri volitvah trezno ljudstvo ta žakelj nad njihovimi glavami zavezalo, ter napravilo ž njimi nekaj takega, kakor je storil v tisti smešnici kaplan z župnikovimi štirimi mučki, ki jih ni mogel trpeti pri svoji mizi.

Pošteno slovensko ljudstvo, otresi se svojih lažiprijateljev, stori svojo dolžnost! Naj ne reče nobeden: Jaz se nočem vmešavati, nočem biti pri nobeni stranki, hočem mir! Da mir hočemo, pa dosegli ga bomo po trdem boju! Brez boja ni zmage, brez zmage ni pravega miru.

Straža mesto Gospodarja!

Ker se nam je pokvarila prva in druga stran Slov. Gospodarja, zato dobijo danes nekateri naročniki „Stražo“ mesto „Gospodarja“. Naj se nam to ne zameri, ker si ne moremo drugače pomagati.

Upravništvo.

Iz neodrešene domovine.

(Izvirno poročilo.)

Goriški Slovenci smo brezpravna masa, nikjer upoštevana in grdo gledana. Nam sovražna oblast, kateri smo izročeni na milost in nemilost, postopa z nami nekrščansko, ali po domače rečeno — kakor prase z mehom. Privandrani tujec je gospodar Gorice, dočim ko smo mi goriški rojaki njim — tuji.

Za otvoritev slovenskih šol v mestu se borimo na vse kriplje, a zaman! Naš politični krvnik — dr. Pettarin — noče imeti slovenskih šol v Gorici, ker Gorica mora biti čisto italijansko mesto. Ta hinavec, ki si je usurpiral mesto deželnega glavarja, se našim županom hlini in prilizuje, češ, ko neha na Goriškem vojaška diktatura, bo vse dobro, da bomo srečni in zadovoljni sinovi matere Italije.

Sestre Uršulinke so poučevale v svojem zavodu deklice v nižjih razredih v slovenskem jeziku. Ko je za to zaznala politična oblast, je prepovedala poučevanje in zajedno naznanila šolskim sestram, da bo dala zapreti zavod, če se ponovi kaj takega.

700 otrok se je prijavilo, da bi radi pohajali v slovensko šolo. Naši rodoljubi so pripravili v šolske namene „Mali Dom“. Ko so Italijani to zvedeli,

LISTEK.

Mariborska ulična imena.

(Razgovor na Onem svetu — priobčil dr. L. Lenard.)

Ravnokar sem dobil v roke: „Seznam ulic, cest in trgov mesta Maribor.“ Vzamem ga ter se odpravim takoj po široki „Večni poti“ na pot na „Oni svet“ povedat našim Blaženim veliki dogodek ter poizvedet njihovo mnenje.

Najprej poiščem starega Levstika. Sedel je sam, osamljen, kakor je bival nekoč na zemlji, nekaj oddaljen od ostale nebeške množice, in poslušal angeljsko pesem.

„Veš kaj, France“, nagoverim ga, „ulico si dobil v Mariboru, v nekdanjem nemškem Mariboru!“

Mislil sem, da bo veselo presenečen, pa stari Ribničan odvrne rezko: „To je gotovo od sedanjih slovenskih prvakov?“

„Da, sedanji prvaki so znali oceniti tvoje zasluge in zmožnosti. Svet se izpreminja.“

„Toda slovenski prvaki se ne izpremene nikoli. Celo življenje sem jim delal tlako, ogradili so mi življenje, razbili delovanje, preprečili srečo s Kozirjevo Francko . . .“

„Nikar se ne jezi. Sedanji prvaki so čisto drugačni možje, imajo kulturne pojme, široko jugoslovensko obzorje. Na mariborski ulici se boš nahajal v jako dobri družbi.“

„Kdo pa dobi še ulico?“

„Tvoj prijatelj in debrotnik Miroslav Vilhar.“

„Kaj, Vilhar? Ali je podkupil (to se pravi: obljubil, pa ne plačal)? Ali je intrigiral? Povej torej, kako je prišel do ulice?“

„Kaj vendar misliš? Z Onega sveta ni nobenega podkupovanja in nobenega intrigiranja in naši sedanji prvaki so takim rečem nedostopni. Dobil jo je samo po svoji zaslugi.“

„Po kakšni zaslugi? Živel sem ž njim in pod njim. Poznam ga, kot svoj hlačni žep, a o njegovih zaslugah ne vem ničesar!“

„Saj je bil celo nekaj tednov zaprt za narodno stvar . . .“

„Torej hočete dati ulico vsakemu, kdor je bil kedaj v Avstriji za narodov blagor zaprt?“

„Pa pisatelj je!“

„Imaš prav. Tudi jaz sem študiral nekaj slovenske zgodovine. Zložil je na primer tisto mlinarsko:“

„Po pečinah dere,
kolesa vrči.“

In tisto korajžno: „Čujte gore in bregovi.“ Še nekaj več pesmic je zložil, a če sem pozabil celo jaz, ki sem bil njegov pomagač, kako se boste spominjali vi sedaj na zemlji?“

„In opereto „Jamska Ivanka“! Prvo slovensko opereto!“

„Prav imaš, vse to sem že pozabil in sem vesel, da sem.“

„Dalje pride v tvojo družbo gospod Jovan Vesel Koseski!“

„Kaj? Oslovski? Tržaški Oslovski na mariborsko ulico? In jaz naj se pajdašim ž njim? Urno me izbrišite! Kar urno! Če ne, zajaham zopet svojega Pegaza, primem za ščit in kopje ter jo odrinem doli.“

„Bodi vendar pameten. Može so vedeli ceniti tvoje zasluge in zato so te dali v cink!“

„Sebe sem znal primerno ceniti samo jaz sam. Torej, še enkrat: Teci urno doli ter jim povej, naj me takoj vržejo z zida! Jaz in Oslovski ne bodeva nikdar jahala skupaj.“

„Za božjo voljo, kakšen si! S tabo res ni mogoče govoriti! Kje pa je France Prešeren? Moram povedati še njemu . . .“

„Pusti ga pri miru, ti pravim. Ako izve še on, prične streljati s takimi puščicami, da se vse strese jeze. Sedi tam, na Otoku Pozabljenja, pozabil je že vso svojo zemeljsko jezo, kaj bi mu grenili Večni mir s starimi spomini!“

„Torej, naj bo. Mu pa damo tablico tako bolj po „furtimaško“, ne da bi mu kaj povedali.“

„Prav, kakor so delali prvaki za mojih časov. Vse po „furtimaško.“

„Loyretu Tomanu smo tudi dali tablico“, nadaljujem, da obrnem predmet drugam.

„Kaj pa Henrik Etbin Costa?“

„Na njega smo pozabili.“

„Seveda! Če Toman, mora biti tudi Costa, pa še prej Bleiweis.“

„Tudi Bleiweis smo izpustili.“

„Povej vašim možem, naj nabijejo na mariborski zid še Costo, da se Toman ne dolgočasi. Drugače ne najde primerne družbe.“

„Toman je zlagal zelo rodoljubne pesmi. Saj poznaš njegov „Mar i bor?“

„Da, tudi jedel je enkrat, pred 60 leti, v Mariborski čitalnici.“

„Vidiš, torej razlogov dovolj, da ga ovekovečimo . . .“

„Samo ne vem, če mu bo to všeč. Veš, pri nas se je že pozabilo, da je na zemlji zlagal pesmi in se pečal s politiko. Ako se to zopet raznese po Blaženi Deželi, ga bo gotovo sram pred vsemi pametnimi in poštenimi svetniki.“

„Torej moramo zamolčati tudi njemu!“

„Bo najbolj pametno.“

„Dalje je dobil ulico neki Rajč.“

„Kateri Rajč?“

„Ne vem. Naši gospodje poznajo samo enega in še ta je tiskan nepravilno.“

„To bo ravno prav za nađebudni naraščaj.“

„In neki Koser.“

„Kateri Koser?“

„Ne vem. V Mariboru je neki Koser, ki je delal krofe za predpustne veselice. A ne verjamem, da bi on dobil ulico!“

„Najbrže bo tiskovna napaka za Kosar, ki je pisal „Nebeško hrano.“ Med predpustnimi krofi in to „Nebeško hrano“ bo nekaj razlike.“

(Dalje prihodnjič.)

so hoteli po sili „Mali Dom“ zasesti. Odločnemu nastopu dr. Podgornika in dr. Pavlina se je zahvaliti, da se ni izvršila ta nakana. Druga naša šolska stavba „Novi Dom“ je zasedena po vojaštvu. Enako je goriški magistrat zasegel „S. Gregorčičev“ in „Solski Dom“, kamor je spravil begunce. Vsi štirje „Domi“ so v takem stanu, da je res žalostno. Begunci razbijajo okna, pode, vrata, kakor če bi imeli ukazano od višje oblasti, da morajo pokončati te nesrečne hiše. Kar niso porušile granate, to bodo storili begunci. Magistrat ima na razpolago druge stavbe, kamor bi lahko spravil begunce, a tega noče storiti, ampak hoče, da pokončajo begunci poprej te hiše. Društvo „Solski Dom“, ki je pravi lastnik teh hiš, ne sme niti blizu. „Goriška Straža“, okoli katere se zbiramo mi goriški Slovenci, se pridno čita. Naročnikov ima nad 600. „Straža“ bije hud boj z Italijani, drži srea našega ljudstva kvišku in vspodbuja narod k vstrajnosti. To je apostolski list, katerega treba vsestransko podpreti. Naša telovadna in izobraževalna društva v mestu in na deželi se oživljajo. Pevsko in glasbeno društvo je začelo s pevskimi vajami. Goriška slovenska mladina je priredila par zabav na katerih smo dajali duška svojim starim čustvom, slovenska posem je donela in že smo za trenutek mislili, da se nahajamo v prosti in srečni Jugoslaviji.

Naši župani so pred nekaj dnevi zborovali v hotelu pri „Treh kronah“. Padale so rezke na naslov vlade. Pozvali so vlado, da skliče občinske zastope, odstrani italijanske občinske gerente, ki izsesavajo in spravljajo na boben naše občine. Se smrkav Irkolin Tomasini je postavljen za občinskega gerenta naj boljše občine Kojško. Ta domišljavec pretepa v občinskem uradu naše ljudi, jih preganja in zapira, ter pravi, da proti njemu se ne sme nihče pritožiti.

Naši vrli mladeniči so že večkrat dali duška užaljeni slovenski duši s tem, da so zažgali italijansko „trikoloro“ (zastavo).

Slovenski napisi v Gorici so izginili. Banda magistratovcev je neko noč vse slovenske napise odstranila. Vse pritožbe so brezuspešne.

Italijani nič ne obnavljajo Gorice. Če si hoče kdo hišo popraviti, mora sam plačati. O vojni odškodnini ni ne duha ne sluha. Gole besede in obljube.

Naši prostori bodo postali kmalu uničeni. Vlak za vlakom lesa gre v Italijo. Sečejo od kraja naš les, ki bi služil za obnovo Goriške, gre v Italijo. Iz Italije pa prihajajo k nam trume lačnih delavcev, ki odjedajo domačinom kruh. Pač žalostno.

Pridi Jugoslavija, pridi in osvobodi nas verig suženjstva. Naše srce bije za te. Mati Jugoslavija, ne pozabi na brate v Gorici.

Kmetijsko zadružništvo in okrajno glavarstvo.

V stari Avstriji je vlada podpirala kmetijsko zadružništvo na vse mogoče načine. Okrajna glavarstva so šla zadrugam na roke, nobeden okrajni glavar ali komisar se ni upal šikanirati zadrug in podpirati trgovcev in njihovih organizacij v škodo zadružništva. Zalibog je sedaj ravno narobe. Liberalno-socialistična vlada v Beogradu je imela smisel le za kapitalista, okrajni glavarji na Spodnjestajerskem, večinoma demokrati, vidijo le trgovce in njihove organizacije, kmetске organizacije pa preganjajo, oziroma jim delajo velikanske ovire. Največ pritožb prihaja iz okrajnega glavarstva Celje, osobito iz okoliša ekspoziature v Mozirju, katere vodja je 17. februarja v Mozirju bil navzoč pri zborovanju trgovcev, kjer so padle besede: „Zadrug se za nič, podlaga države je trgovci.“ O teh razmerah so razpravljali zastopniki gospodarskih zadrug 19. februarja v Celju in dne 1. marca v Mariboru. Zastopani so bili vsi Spodnjestajerski okraji, ogorčenje je bilo veliko, soglasno so se sklenile sledeče resolucije.

1. Vlada naj uvaža težavni položaj kmeta, katerega vse izkorišča, za to naj pospešuje gospodarske zadrugе, kojih namen je, odpraviti blagovno oduševstvo.

2. Neznosna draginja, glavni vzrok je uvozna in izvozna carina, postopanje pri carinskih uradih je predmet splošnih pritožb. Da bo mogoče tudi najširšim slojem ljudstva pojasniti svoje želje in pritožbe glede carine, naj se ustanovi carinski svet za celo državo.

3. Pri vsakem okrajnem glavarstvu naj se osnuje gospodarski svet, v katerem bode imelo kmetско prebivalstvo zastopstvo, katero mu gre po številu prebivalstva. V tem svetu se naj razpravljajo vsa gospodarska vprašanja.

4. Neobhodno potrebno je, da se v svrhu pospeševanja kmetijske ustanovi kmetijski svet za Slovenijo.

Razni teh resolucij so se sprejeli razni važni sklepi glede skupnega postopanja vseh gospodarskih zadrug in njihovih central.

Politične vesti.

Jugoslavija.

Narodno predstavništvo se je po tako dolgotrajnem odmoru zopet sestalo v sredo dne 3. t. m. K prvi seji ni moglo priti mnogo poslancev, ker so imeli vlaki znatno zakasnitev in so poslanci morali prenočiti celo v železniških vagonih. Druga seja je bila dan pozneje, v četrtek, dne 4. t. m., ki je bila pa že zelo dobro obiskana. Navzoči so bili vsi mini-

stri, med poslanci je bil tudi novi hrvaški ban doktor Laginja. Galerija in diplomatske lože so bile nabito polne. Bila je v resnici zgodovinska seja, kajti vprašanje je bilo, če bo nova vlada delozmožna ali ne. Predsednik otvori sejo, uvodoma se prečita zapisnik zadnje seje in vprašanja na ministre. Pradno so prišli na dnevni red, predlaga predsednik demokratskega kluba dr. Pečič glasovanje, da se dožene, če je zbornica sklepna. Med tem se začne postopno opozicije izmuzovati iz dvorane. Slednjič izjavi predsednik, da je navzočih 147 poslancev in se toraj lahko vrši seja. Pozneje se dvigne ministrski predsednik Protić in izjavi, da je bivši minister dr. Kramer sam nekoč predlagal, naj za sklepčnost zadostuje navzočnost 80 poslancev, in to v navzočnosti vseh drugih ministrov. Sklenilo se je pa potem, naj obvelja število 100 in tako je bilo sprejeto. Tako je torej pri nas odslej postavljeni kvorum 100, to se pravi, to število navzočih poslancev zadostuje, da je zbornica sklepna. Tako je torej odslej redno poslovanje Narodnega predstavništva zagotovljeno. Poprejšna vlada je imela zase samo 127 poslancev, za sedanjost jih je bilo navzočih 147. Poleg strank, ki so zastopane v vladi, so glasovali še razni drugi poslanci. Poslanci iz zasedenega ozemlja so skušali vplivati na demokrate, da bi omogočili delovanje zbornice, a brez uspeha. Sami so po veliki večini glasovali za vlado, tako dr. Cingrija iz Dubrovnika, dr. Smolaka iz Splita, dr. Trinajstić iz Istre, dr. Pošćić iz Reke, dr. Lončar iz Idrije. Dr. Puc iz Gorice se je preje odpeljal iz Beograda, dr. Cok iz Trsta ni glasoval, čeprav je bil navzoč v Beogradu. Med glasovanjem je prišlo večkrat do burnih nastopov. Ko je Sumadijane Agatonović, da so slovenski popi med vojsko učili: Srbe na vrbe, je zakričal poslanec Pišek razburjeno: „Vi lažete, lopovi!“ kar je izzvalo ostro prerekanje. Demokrati so samo potegnili dnevnicе, potem pa odšli. Dnevni red prihoduje seje je: 1. deklaracija, 2. mirovna pogodba z Nemčijo, 3. proračun, 4. davek na vojne dobičke. — Toraj samo zadeve, ki so neodložljive in največje važnosti.

Pokrajinska vlada. Novi predsednik pokrajinske vlade, dr. Breje je pozval demokrate in socialiste, naj se udeležijo pokrajinske vlade. Socialisti so takoj odklonili, demokratje so se nekoliko obotavljali, slednjič pa tudi odbili. Torej se je odločil predsednik, da sestavi vlado samo s sodelovanjem Slovenske ljudske stranke in je tozadevne predloge že poslal v Beograd.

Razkol v socialni demokraciji. Listi poročajo, da je v socialni demokraciji nastal razkol. Strankino načelstvo je sprejelo v svoji zadnji seji neke resolucije, ki so bile bolj ugodne desnemu, zmernejšemu krilu stranke, a levičarji, ki stoje na komunističnem stališču, so jim ugovarjali, ter slednjič izjavili, da izstopajo iz stranke. Zmerne vodita Kristian in Prepeluh, komuniste dr. Lemež, urednik Golouh, profesor Birska, nadrevident Vencajz in drugi. Dnevnik „Naprej“ ostane nadalje glasilo socialistov, komunisti pa ustanove svoje glasilo „Ujedinjenje“, ki prične izhajati že v par dneh. — Koliko je na tem resnice, ne vemo, a se mora kmalu pokazati.

Vojaška razdelitev naše države. Podpisan je odlok regenta Aleksandra, s katerim se določa vojaška razdelitev naše države. Po tej odredbi bo razdeljena na štiri armade, 16 divizijskih oblasti, 48 polkovnih okrožij in 152 bataljonskih srezov. Središča armad bi bila: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Skoplje. Razdelitev je pomembna radi tega, ker naj bi po srbskem mnenju služila za podlago tudi politični razdelitvi. Potemtakem bi bila naša država razdeljena na štiri glavne dele.

Italija.

Reški magistrat je izdal naredbo, da se morajo javiti letniki 1901—1897 do 3. t. m. za nastop v vojaško službo. Kdor bi se uprl tej naredbi, bo kaznovan z globo 2000 lir ali z zaporom do 3 let. Prebirali se bodo tudi vsi oni, ki se radi boleznij in drugih vzrokov niso mogli odzvati prvemu pregledu.

D'Annunzio je izdal naredbo, potem katere bodo izginili iz Reke vsi, ki niso pristojni na Reko in so se tam naselili po 30. oktobru 1918. Izvzeti so D'Annunzijeve legioni, potrebni delavci, uradniki, bolniki in starci nad 60 let. Dosedaj je bilo izgnanih 36 oseb, med temi izgnanci je pretežna večina Jugoslovancev.

Cehoslovaška.

Po vsej Cehoslovaški se bodo vršile volitve v poslansko zbornico 18. aprila, v senat pa 25. aprila.

V Brnu so se vršile demonstracije proti Nemcem. Cehi zahtevajo, da se ukinejo vse nemške predstave po gledališčih. Proti demonstrantom je nastopilo vojaštvo, ki je demonstrante razgnalo.

Avstrija.

Nemško časopisje javlja, da je sklenilo avstrijsko ministrstvo izpustiti Beta Kun in druge komuniste, ki bi naj bili samo pod policijskim nadzorom, da se jih ne bi odvedlo nezakonitim potom na Madžarsko.

Madžarska.

Romunske čete izpraznjujejo one dele Ogrske, katere je prisodila mirovna konferenca Madžarom. Med romunskimi in madžarskimi četama bo nevtralen nas širok 10 kilometrov.

Turčija.

V Parizu so določili, da se ne razdeli popolnoma Turčija, ampak da bo še za naprej vladal turški sultan v Carigradu, le Smirno dobi Grčija. Od

Turčije se bodo odtrgali le oni kraji, v katerih ne bi vajo Turki. Armenija postane samostojna, Sirija dobi avtonomijo pod protektoratom Francije.

Rusija.

Časopisje poroča o boljševiškem zmagovitem prodiranju na vseh frontah. Odporna sila Denikinovih čet je popolnoma strta.

Japonske čete so vdrle v ruski del okoli Sahalin.

Dnevne vesti.

Letošnji glavni nabori se bodo vršili po sledečem redu: I. V Mariboru v Meljski vojašnici, objekt I. Dne 13. marca 1920 za občine: Lajtersberg, Krčevina, Kamnica in Jarenina. 15.: Sv. Peter, Sp. Sentiakovski dol. 16.: Zg. Sentiakovski dol, Ploderšnica in Jelovec. 17.: St. Ilj, Dobrenje, Sv. Jurij ob Pes. in Gradiška. 18. Grušova, Janževska gora, Kaniza, Ciglenca, Sv. Križ in Plač. 20.: G. Sv. Kungota, Sv. Marjeta na Pes., Sv. Martin pri Vurbergu in Pesnički dvor. 22. Polička vas, Na Ranci, Rošpoh, Slemen, Spičnik, Slatinski dol, Sp. Duplex in Boč. 23.: G. Duplex, Dragučova, Bresternica, Ceršak, Vosek in Vrtiče. 24.: Svečina, Vukovski dol, Cirknica, Selnica ob Dravi in Selnica ob Muri. 25.: Studenci, Bistrica pri Limbušu in Vrhov dol. 26. Bistrica pri Rušah, Fram, Gorica, Podova, Ješenca, G. Hoče in Sp. Hoče. 27.: Račje, Limbuš, Kumen, Lehen p. Ribnici, Dogoš in Lohnica. 29.: Sv. Miklavž, Loka, Sv. Lovrenc, Morje in Ruše. 20.: Sv. Marjeta na D. p. Bohova, Orehova vas, Pohorje, Pekre, Pivola, Ranče in Tezno. 31.: Pobrežje, Radvanje, Rogoza, Rečenjak in Razvanje. 1. aprila: Rdečibreg, Slivnica, Skoke, Činžat, Smolnik in Zrkovec. II. Pri Sv. Lenartu v Slov. gor. v Aubel-novi gostilni. Dne 6. aprila: Partinje in Korena, Sv. Benedikt v Slov. gor. 7. Čagona, Zimica, Andreinci, Brengova, Cogetinci, Anton v Slov. gor. in Čermlesak. 8.: Drvanje, Jablanec, Osek, G. Voličina, Sv. Lenart in Žikarci. 9.: Sp. Voličina, Biš, Sp. Gašteraj, Sr. Gašteraj, Ilova, Gočova, Verjane, Sv. Jurij v Slov. gor., Kremberg. 10.: Ledinek, Malna, Sp. Porčič, G. Porčič, G. Račica, Ragoznica, Selce, Senarska in Smolinci. 12.: Žitence, Sv. Trije Kralji, Sp. Žerjavci, G. Žerjavci, Setarova-Radehova, Trotkova, Zamarkova, Zice, Zupetinci in Sv. Trojica. III. V Slov. Bistrici v mestni hiši. Dne 15.: Sv. Ana, Bukovec, Dežno, G. Bistrica, Frajhajm, Slov. Bistrica, Gabernik, Hošnica in Pekel. 16.: Hrastovec, Ogļjenšak, Jelovec-Makole, Kalše, Črešnjevec, Zabljek, G. Ložnica, Sp. Ložnica in Laporje. 17.: Sv. Martin na Pohorju, Modraže, Sp. Novavas, Vrhloga, Ošelj, Pečke in Smrečno, Polkoše, Brezje in Lušečka vas. 19.: Poljčane, Pretrež, Sentovec, Sp. Poljskava, G. Poljskava, Stanovsko, Rikoznoj, Verhole in Lovačavas. 20.: Tinje, Štaténberg, Stopno, Studenice-trg, Bojtina in Cigonca. —

Nabor se prične vsaki dan ob 8. uri zjutraj; naborni zavezanec pa se imajo zaradi porazdelitve zbrati ob 7. uri zjutraj v nabornem prostoru. K naboru morajo priti vsi vojaški obvezanci letnikov 1896—1900. Nadalje se bodo rekrutovali tudi oni vojaški obvezanci, letnikov 1896, 1897 in 1898, ki so bili dosedaj: a) za vojaško službo nesposobni, b) ki niso še odslужili roka v kadru (aktivni službi) bodisi v avstro-ogrski ali v naši vojski in c) ki dosedaj iz kateregakoli vzroka sploh še niso služili pri vojaki. Oni, ki se izogne naboru, bo s silo prigan in kaznovan. Vsak obvezanec mora k rekrutovanju prinesiti s seboj: 1. Družinsko poročilo, izdano od župnega urada, potrjeno tudi od občine. 2. Uradno potrdilo od davčnega urada o celoletnem neposrednem davku vojaškega obvezanca, ali pa glavarja družine; tudi potrdila, da se ne plačuje noben davek, so prinesiti s seboj. 3. Uradno potrdilo od občine o njegovi celokupni vojaški službi in sploh vse vojaške dokumente. Kdor se ne bo preskrbel in s seboj prinesel gori navedene dokumente, bo na vsak način moral služiti polni rok, določen za aktivno službo. Občinski predstojniki imajo skrbeti, da se vsi naborni zavezanec občine skupno udeležijo tega nabora.

Tolovajski napad na naš shod v Gornji Kungoti je bil dobro pripravljen. Piše se nam: Mermoljevci, Paskolovci in vse, kar še v naši državi nemško čuti, vsi naši sovražniki so razširili lažljivo govorico, da so zborovalci Kmetске zveze napadli samostojneže. Še enkrat penavljamo: Mi smo mirno, popolnoma mirno zborovali. Dr. Leskovar je govoril popolnoma stvarno že kakih 5—10 minut, kar se navali pijanah in nahujskanih druhal na zborovališče v šoli, oborožena z gorjačami in plotnimi plankami. Samo slučaj je hotel, da smo bili opozorjeni na dogovorjeni napad in smo pri vходу postavili močno vrsto krepkih rediteljev. Če ne bi bili zborovalci pripravljeni na zahrbtni napad, bi bili samostojni divjaki napravili v šoli grozno morijo. Govornika, naši župani in drugi voditelji bi bili gotovo žrtev teh tolovajev. Saj so bili v tolpi napadalcev največji in najsilnejši pretepači cele okolice. Pa so še drugi dokazi, da so samostojneži tolovajski napad dobro pripravili: 1. Štiri pobalini so pripeljali med tem, ko je glavna tolpa napadla šolo, z dvema konjema na vozu star železen kotel do šole. Kaj je bilo v kotlu in kaj so z njim nameravali, bo dognala preiskava. Govori se, da je bilo v kotlu človeško blato, s katerim bi bili samostojni tollovaji po razbitju shoda obmetavali naše zborovalce. Drugi zopet pravijo, da so hoteli samostojneži napraviti našim mačjo muziko. Konje za vožnjo kotla je bal je dal pobalinom na razpolago posestnik Grein-Lorber na Vrtičah, kjer stanuje predsednik kungoških samo-

stojnežev, neki Kaiser. Z ukanjem in vriskanjem so peljali pijani pobalini kotel proti šoli. Tiho in brzo pa so jo odkurili, ko so izvedeli, da se „šturm“ njih tovarišev na zborovalce Kmečke zveze ni posrečil. A čudimo se, da mladi gg. orožniki, ki so vendar mnogo občevali pri Anderlu in Paskoli, niso prav nič vedeli za nameravani napad. 2. Že celih 14 dni se je v Paskolovih kletih pilo cele noči. Na čegav račun in v kakšne namene, ve cela okolica. Samo mladi gg. orožniki pri Gornji Sv. Kungoti niso prav nič vedeli. 3. Napad je bil pripravljen že za dne 15. februarja. A tedaj se naš shod ni vršil. Samostojni tolovaji so že dne 15. februarja iskali oboroženi naše guvernike in zborovalce. Grozili so, da bodo dr. Leskovarja in Žebota, župana Galundra, Volavška in Serbineka pobili, župnika Kosa bodo tirali v cerkev, a zborovalce bodo obmetali z gnili jajci in človeškim blatom. — Vsi treznomisleči (tudi nasprotni) ljudje obsojajo zahrbtni in tolovajski napad samostojne druhal na mirno zborujoče ljudstvo. Samo Mermoljevci in nekateri silno „narodni“ gg. demokrati v Mariboru se trudijo za samostojno-nemčurske tolovaje. Prav vsi tu na državni meji vemo, kdo je vse to inšceniral. Vsak otrok kaže s prstom za njim. Mož ne ruje samo proti nam, ampak celo proti državi. Ne bo prej miru, dokler se take hudobee ne bo izgnalo preko meje.

V odgovor g. Albinu Prepeluh. V „Napreju“ je izbruhnil g. Bine iz Ljubljane kar v sakramentarskem članku nad „Stražo“, ki se je drznila opozoriti javnost na brezbržno socijalistično vodstvo in gospodarstvo z od države beguncem naklonjenega kredita. G. bivši oskrbnik tega državnega kredita za begunske podpore Albin Prepeluh pripoznava v svojem zagovoru, da je porabil ta od države nakazani kredit prehitro. Ker dejstvo je, da se vsled te prehitre porabe tega kredita nemorejo izplačevati beguncem podpore že nad štiri mesece. Tako socijalistično vodstvo socijalnega oskrbstva je graje vredna malomarnost, ne pa tatvina, s katero „Straža“ ni obmetavala gosp. Prepeluha, ampak je konstatirala samo Prepeluhovo malomarnost glede begunskih podpor in zahtevala tozadevnega pojasnila. „Straža“ pa se niti sanjala ni o kakem očitku: g. Prepeluh bi bil ta denar porabil za sebe in ne za begunce. Se enkrat, g. bivši poverjenik za socijalno oskrb g. A. Prepeluh je beguncem od države nakazani kredit prehitro porabil, radi tega se ne izplačujejo sedaj beguncem podpore. To je malomarno gospodarstvo; a ne tatvina ali pa poneverjenje.

Državnim posredovalnicam za delo v vednost in pretrës. Svetovna vojna nam je škodovala mnogostransko, najbolj pa je pretresla moralne stebre našega naroda, ker je razpasla razne spolne bolezni. Na naše uredništvo prihajajo razne pritožbe glede spolnolnih poslov. Kolika nevarnost je n. pr. za družino z več malimi otroci, ako zaide med njo spolno okužen posel, ki lahko slučajno in po neprevidnosti zasuropi za celo življenje nedolžne otroke. Dolžnost posredovalnic za delo bi bila, da preskrbi, osobi vsako služkinjo, pred vstopom v družinsko službo z zdravniškim spričevalom o vsestranskem zdravju. Glede tega prevažnega vprašanja se bodo morale pobrigati po mestih posredovalnice za delo in stranke same. V tem oziru se mora nekaj ukreniti v javni blagor, ker zadeva je nujna.

Za 20. stoletje malo prepočasi. Brzobjavka iz Velenja do Pragerskega, oziroma v Cirkovce, potrebuje nekaj nad 24 ur. Ni treba ravno naglo hoditi, pa prideš peš hitreje tja. Tudi brzobjavka iz Grada, torej iz tuje države, do Pragerskega, oziroma v Cirkovce je hitrejša. Ekspresno pismo iz Velenja do Sv. Križa na Murskem polju potrebuje šest dni! Z lojtrskim vozom ga pripelješ veliko prej. Čudno, da pride razglednica od Sv. Križa do Velenja v dveh dneh — pa pravijo, da je poč tje in nazaj enako dolga.

O ta južna železnica! Pretekli teden so se peljali dijaki gimnazije za nekaj dni na počitnice. Menda ni človeka, kateremu bi ne bilo znano, da so vse šipe na vozovih južne železnice ali napol, ali pa popolnoma razbite. Eden izmed dijakov je zaprl okno, da se obvaruje prepaha. Pri tem je imel smolo, da se je že poprej razbita šipa razsula. Sprevednik je brez nadaljnega izpraševanja odvezl dijaku legitimacijo ter ga prisilil, da je moral že porej razbito šipo takoj plačati. Vsi navzoči so se začudeno popraševali, kako le more sprevednik od revnega dijaka zahtevati, da plača šipo, katera je že bila poprej razbita. Ali bo morda sedaj prišlo v navado, da bodo morali potniki po nedolžnem plačevati razbite šipe, dočim so tarifi južne železnice tako visoki da ji pač ni treba izsesavati iz revnih dijakov tistih bornih kronic!

Od severne meje. K nam je prišel pretekli teden uradnik, nastavljen v Spilju. Na naše vprašanje, ali je res Spilje tako hudo nemško, nam je odgovoril: „Eden od mojih kolegov se je potrudil izvedeti, kako je s tem. Našel je v celi občini samo kakih osem večjih posestnikov, ki so za Avstrijo, ker mislijo, da bodo tam dobili več denarja, vsi drugi pa si želijo ostati pri Jugoslaviji, čeravno tega ne upajo kazati pred nemškimi kričarji.“

Od finančne oblasti smo prejeli. Stari srbski dinar se mora sprejemati od bank in trgovcev v razmerju 1:4. Kdor bi se branil sprejeti stari srbski dinar v tem od državne oblasti odmerjenem razmerju, t ga bo zasledovala oblast.

Mariborske vesti.

Mariborsko bogoslovje. Za provizoričnega profesorja biblične vede stare zaveze in orientalnih jezikov je imenovan g. dr. Anton Jehart, bivši vojni kurat in vojni ujetnik v Srbiji in Italiji. G. profesor dr.

Aug. Stegenšek je dobil radi boleznj dopust. Zato suplira cerkveno zgodovino in patrologijo g. kanonik dr. Ivan Tomažič, cerkveno pravo pa g. kanonik dr. Maksimiljan Vraber. Suplent za študij cerkvene umetnosti še ni določen. G. prof. dr. Jos. Hohnjec ima dopust kot poslanec. Raditega poučuje specialno dogmatiko g. prof. dr. Jos. Somrek poleg pedagogike in didaktike, pastirno in katehetiko pa suplira g. špirtual Martin Jurhar. G. prof. dr. Stegenšek je dobil poleg sušice v kolenu še hudo bolezen v črevesih. Priporoča se slušateljem in prijateljem v molitev.

Učiteljske v Mariboru. Gosp. ravnatelj Schreiner ima radi boleznj dopust. Ravnateljske posle vodi zdaj g. prof. Vreže.

Koncert orkestra Glasbene Matice v Mariboru. Novo ustanovljeni društveni orkester, ki ima čez 50 izvršujočih članov, stopi v drugi polovici tekočega meseca pod vodstvom svojega prvovrstnega dirigenta, g. ravnatelja Topiča, prvič pred javnost. Da zadosti velikemu zanimanju in razumevanju, s katerim ga je pozdravila in spremljala ob postanku najširša javnost, priredi v Götzovi dvorani velik koncert, ki bo ugodil s svojim bogatim vspešnim zahtevam še tako razvajenih poslušalcev. V prvem delu koncerta nastopi iz nad 30 sviračev obstoječi kvintet na lok z originalnimi kvintetnimi skladbami svetovnih mojstrov: Grieg, Cajkovski, Gade itd.; v drugem delu pa popolni orkester s skladbami Dvoraka, D'Ambrosio itd. Zagotovljeno je tudi sodelovanje koncertne pevkine sopranistinja ge. Lovšetove z različnimi slovanskimi pesmimi. Ker se hoče dati tudi ljubiteljem glasbe na deželi prilika, da se koncerta udeležijo, se bodo vršili koncerti na soboto in bode začetek z ozirom na prihod vlakov ob 8%. Vse podrobnosti koncerta bodo še pravočasno objavljene v časopisju in lepakih. — Odbor.

Medjimurski večer. Dne 3. marca je nastopil kmetijski zbor, okoli 40 fantov in deklet, iz Macinec, vasi blizu Stajerskega Dravskega Središča, v mariborski koncertni dvorani. Veliko Slovencev še vedno zamenjuje Prekmurje z Medjimurjem. Kdor je bil na medjimurskem večeru, se je menda prepričal, da to niso prekmurski Slovenci, ampak ljudje med Muro in Dravo, ki so sicer etnografski Slovenci, a politični Hrvati. Škoda, da g. Žganec ni govoril v medjimurskem domačem narečju. Potem bi se vsi prepričali, da so to Slovenci, ki govorijo isti dialekt, kakor Prleki in Prekmurci. Tako pa je bil govor v štokavščini, katero čujejo Medjimurci samo v šolah. Besedilo pesmic pa je bilo v pristni medjimurščini, ki jo razume popolnoma vsak Prlek in vsak Prekmurec, ki jita vsak od svoje strani na Medjimurje. Ob prevratu so celo hoteli nekateri Medjimurci, sosedi ljutomerske in središke okolice, da bi tudi politično prišli Medjimurci k Slovincem. Toda pustilo se je vse pri starem, ker so Medjimurci že od nekdaj bili cerkveno in politično združeni z Zagrebom, dokler jih Madžari vsaj politično niso odtrgali od Hrvatov. Petje teh Medjimurcev je bilo jako zanimivo. Nekaj našim ušesom popolnoma tujeja je zvenelo iz teh akordov, namreč upliv madžarskih melodij. Pele so se stare, med ljudstvom nabrane pesmi, ki se dandanes še redko kje pojejo. Zda se čujejo po vaseh bolj preproste in navadne, okroglo popevke. Če bi nam zbor podal nekaj teh popevk, bi bilo petje bolj raznolično. Pri počitanih pesmih pa je kolorit skoro pri vseh enak. Izraža se v teh melodijah globoko čustvovanje. Višek v tem oziru je menda dosegla pesem: „Ni mi volja več na svetu živeti“, iz katere zveni izrazit jok radi izgube, ker „Oca mi je hladna voda vmorila, Majku mi je črna zemlja pokrila.“ Medjimurski večer je bil dobro obiskan, kar je lep dokaz, da se Mariborčani zanimajo za to nanovo osvobojeno pokrajino. Zeleti bi bilo, da bi še nam kdo nabral tudi prekmurske narodne popevke in jih predstavil na enak način širšemu občinstvu. Besedilo prekmurskih pesmi je že precej zbrano po Štefanu Kührju iz Bratone. Toda melodije še niso zbrane. Zato je zadnji čas, da se naši glasbeniki spravijo na to polje. S slovenskim šolstvom v Prekmurju se bodo uvajale tudi občeslovenske pesmi, domače popevke pa bodo vedno bolj izumirale. Treba jih rešiti pozabljenosti, predno popolnoma izginejo.

Zadružni tečaj v Mariboru. V Mariboru je priredila Zadružna zveza osemndnevni zadružni tečaj. Tečaja se je udeležilo 38 udeležencev, med temi 18 Prekmurcev in 2 Medjimurca. Tečaj je otvoril narodni poslanec dr. Hohnjec, ki je govoril o pomenu zadružništva. Tečaj sta vodila in predavala: g. nadrevizor Pušenjak in revizor Ferjančič. Ob sklepu tečaja so posetili udeleženci vinorejsko šolo, kjer jim je razlagal g. Priol o sadjarstvu, tiskarno sv. Cirila jim je razkazal g. ravnatelj dr. Jerovšek. Udeležencem v razvedrilo jih je povabil g. nadrevizor Pušenjak v nedeljo na družinski večer k „Zlatemu konju.“ Na tem prijetno-zabavnem družinskem večeru, katerega je posetil tudi glavni zagovornik Prekmurja v Parizu dr. M. Slavič, smo imeli čast, se diviti nad govorniškim talenti naših vrlih, za zadružništvo vnetih in nadvse požrtvovalnih Prekmurcev. Prepričani smo, da nam je vzgojil ta tako nepričakovano dobro obiskani tečaj dokaj novih sejalec in delavcev na zadružniškem polju, ki tvori življensko žilo za naš kmetijski slovenski narod.

Vprašanje na g. Makarja, začasnega vodja mariborskega mestnega magistrata. Se še li spominjate, g. Makar, da je dal svojčas g. Pfeifer povelje, da se mora na mariborskem magistratu uradovati slovenski. Vsak magistratni uslužbenec, ki bi se drznil kršiti ta ukaz z nemškim uradovanjem, bi bil takoj odpuščen iz službe. Kljub temu Pfeiferjevemu ukazu in navzile dejstvu, da smo že tolikrat po časopisju opozarjali na nemško uradovanje znanega Nemca veterinarja Kerna, se upa še ta človek javno nabijati po

mestni klavnici razglase v nemškem jeziku, ki so podpisani od njega. G. Makar, kako se strinjajo leti Kernovi nemški razglasi, Pfeiferjev ukaz in Kernovo službovanje v magistratni službi slovenskega Maribora?

Zakaj ni na mariborskem trgu mesa? Srbski ljud je pripeljal iz Beograda večjo množino svinj. Svinjsko meso se v Mariboru ne sme prodajati dražje kot 30 K kilogram žive teže. Ta srbski čifut pa zahteva 35 K za kilogram. Živinozdravnik mariborske klavnice Nemeš Kern se nikakor ni potrudil, da bi bil srbski žid popustil pri ceni, ampak ga je nagovarjal, naj rajši proda srbske svinje v Svico, on mu bo že šel tozadevno na roko in čifut bo naredil še milionski profit. Mestni uslužbenec agitira za inozemstvo ne za Maribor, kjer je nameščen. Seve, Nemeš — za nemške brate, četudi so inozemci.

Mariborski mesarji kupujejo pri kmetih kilogram goveje živine po 10—11 K, prodajajo ga pa po 17. K. 6—7 K dobička pri kilogramu je premalo tem gospodom, da več pridobičkarijo, pošiljajo rajše meso v Svico — v inozemstvo, Maribor pa nima mesa. Nemeš Kern in verižniška dobičkaželjnost mariborskih mesarjev sta vzrok, da je mariborski trg skoro brez mesa. Upamo, da bo Pfeiferjev naslednik obravnaval z inozemskim prijateljem Kernom in z mesarji.

Policija v Mariboru je zaplenila dva vagona mesa, ki je bilo namenjeno v Svico potom verižništva. Meso se bo razdelilo med mariborsko prebivalstvo.

Shod Slovenske Ljudske stranke v Mariboru se vrši prihodnji ponedeljek, dne 8. marca 1920 v dvorani Stokovne zveze, Flosarska ulica 4. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Na vspešdu: 1. Politični položaj s posebnim ozirom na novo vlado v Beogradu in Ljubljani (govori eden naših voditeljev); 2. Državi in slovenstvu nevarna gonja nasprotnih strank v Mariboru in okolici.

Delavska zveza sklicuje za prihodnjo nedeljo, 7. sušca, popoldne ob 4. uri, v dvorani JSZ v Mariboru, Flosarska ulica št. 4, javen shod slovenskega delavskega ženstva. Na shodu bo poročala gospa Cilka Krekova. Ker bo shod za naše delavsko ženstvo velike važnosti, se vabijo vse brez razlike, da se udeležijo tega shoda.

Iz pisarne slov. mestnega gledališča. Z ozirom na dejstvo, da se vrši v soboto veliki koncert v dobrodelne namene, je ravnateljstvo določilo primijero „Knjige za pritožbe“ za danes. Tako bo vsaj gospodom abonementom omogočeno, da se udeležijo tega plemenitega koncerta. V soboto pa je proletarska predstava ob skrajno znižanih cenah. Naše ljudstvo bo gotovo izrabilo priliko, ter se udeležilo polnoštevilno te podučne zabavne igre.

Mestno gledališče. Danes v petek je „Knjiga za pritožbe za ab. A-26, na kar se posebno opozarja slavno občinstvo.

Z ozirom na pomanjkanje tobaka je za prihodnjo oddajo določena v mariborskem založniškem okraju določena naslednja tedenska množina: 4 komade smodk ali 40 komadov svalčic ali 2 omota svalčinega tobaka ali pol oota tobaka za pipo. Nabavljeni tobačni material se mora po trafikantu plačati edino le v kronsko-dinarskih novcih.

Zahvala. Gospod veletrgovec Sert je podaril vrečo bele moke za revne otroke na Koroškem. Za lep dar prisrčna hvala. M. s. ž. dr.

Invalid, ki si želi s fotografiranjem omogočiti eksistenco, se je obrnil na žensko društvo v Mariboru s prošnjo, da mu preskrbimo fotografski aparat. Ako je kdo pripravljen prodati nam v ta namen aparat nekaj ceneje, naj se zgleda pri predsednici gospe Maistrovi, Melje 8. Marib. sl. ž. dr.

P t u j. Dijaški Orel v Ptuj si želi nabaviti lastno knjižnico. V ta namen se obrača na slavno občinstvo s prošnjo, da mu blagovoli nakloniti primerne knjige. Posebno hvaležni bi bili, če bi nam kdo hotel darovati kak letnik „Zore“, „Mentorja“, „Našega Doma“ itd. Organizacija katoliško-narodnega dijaštva v Ptuj je najmlajša, ima največ nasprotnikov in je zato zelo potrebna podpore vseh naših somišljenikov. Darovi, tudi v denarju, se naj blagovolijo poslati na naslov: Dijaški Orel v Ptuj, minoritski samostan.

Razgled po svetu.

Prostozidarska velika loža za Čehoslovaško se je ustanovila začetkom februarja. Imenuje se „Bohemia, k vzhajajočemu solncu“. Več drugih lož čehoslovaške republike se je že priklopilo novi veliki loži, ki ji načeljuje kot veliki mojster dr. Fritz Epstein, odvetnik v Teplicah.

Jezuitje v Zedinjenih državah in Kanadi so imeli v šolskem letu 1917—1918 v srednjih šolah 16.569 učencev, na vseučiliščih 6135, skupaj 22.704. V šolskem letu 1919—1920 je število lepo naraslo: V srednjih šolah 19.729 gojencev, na vseučiliščih 9841.

Kardinal Rinaldini je umrl 11. februarja, 76 let star. Deloval je največini v diplomatski službi. Bil je najprej tajnik nuncijature v Lisaboni in Bruslju. Leon XIII. ga je imenoval za internuncija na Nizozemskem, kmalu nato za nuncija v Bruslju, nazadnje je bil nuncij v Madridu. Pij X. ga je 1907 povzdignil v kardinala-duhovnika.

Mariborska eskomptna banka v Mariboru, Tecetthofa ulica števil 11.

Telefon števil 16.

Podružnica: MURSKA SOBOTA.

Mala naznanila

Razna:

Izgubila se je v soboto boja iz Cvetlične ulice proti gledališču. Pošten najditelj naj odda proti dobri nagradi v upravnistvu. 193

V najem dam stano-
vanje in sicer 1 veliko sobo in kuhinjo v Cirknici pri št. Ilja v Sl. gor. Martin v uršec, gostilničar, Cirk-
nica pri št. Ilju. 184

Kupi se posestvo z živino v okolici Maribora nadalje večji gozdovi oziroma grajšine. 187

Prodajo se hiše in gostilne okolice Maribora in tudi v Mariboru pri prometni pisarni **ZAGORSKI, MARIBOR** Pfarrhofgasse 3 pri glavni pošti.

Iščem mali mlin z nekoliko posestev v najem ali na prodaj v spolit v okraju Ptuj, Celje ali Šoštanj. Naslov v upravnistvu. 182

JOSIP NEKREP

tesarski mojster in
stavbeni podjetnik v
Mozartovi ulici 59
v MARIBORU
se priporoča za popra-
vila in za napravo
novih stavb za točno
izvršitev :-:-

URE

vsake vrste
se sprejmijo
v popravilo.

Postrežba točna. Cene zmerno
Jan Ignacij, Maribor
Glavna pošta, 2. nadst., levo.

Kupi se:

Kupujem

po najvišjih cenah hlode, rezan
in tesan jelov kakor trd les ter
vsakovrstna drva za kurivo.
Viktor Glaser, lesna trgovina v
Rušah pri Mariboru. 1796

Proda se:

Lahek voz sa enega
konja s us-
njato streho in sedežem, lep velik
lovski voz za družino ter več
sežnjev mehkih drv je na prodaj
v Mozartovi ulici št. 59, Maribor.
184

Plošče za brušenje

žag, prvovrstne kakovosti, prodaja
Franc Swaty, tovarna za izdelo-
vanje umetnih brusnih kamnov,
Maribor, Bismarkstr. 5. 177

Na prodaj imam

več vreč lipovega cvetja, v senci
posušenega, tavčendrože, zlati
grmiček, več kg rožnobarvne ko-
renine, ki rastejo na visokih pla-
ninah, cvetje arnike, krljčkovo
lubje itd. Naslov v upravnistvu.
178

Lahek voz

s pokrovom
se prodaja.
Cesta v Brezje št. 52 pri Mari-
boru. 181

Alojzij Gnušek

kom. skladišče Maribor,
Glavni trg 6. 1 srajca,
lepo pisana z ležečim
ovratnikom, dobro šiva-
na 1 komad 85 K, 1 p.
črni ženskih nogavice
38 K, trgovcem popust,
črn in bel sukanec po
dnevni cenah.

Na prodaj 1 postelj, o-
troški voziček
in postelja za ležati, 2 kuhinjski
omari, 1 visoka, 1 majhna,
1 štedilnik, stara obleka in čevlji,
ženski predpasniki. Gosp. Gorjak
v Karčevini števil 193, Maribor.
183

Mala hiša ima klet, lep
vrt, svinjse
hleva, se prodaja pod Tezen-
skem kolodvoru št. 105, 3 minute
od proge na levo, Maribor. 189

Zagorsko belo apno
sveže došlo, trgovina z apnom
P. Vielberth, Blumengasse, Mari-
bor. 190

Šivalni stroj za otroke,

novo salonsko suknjo, nove jahal-
na hlače, raglan, novo moško oble-
ko, dolgo pliš-jopo, sivo zimsko
jopo, siv kamgarn-piašč, deško
obleko, otroško obleko, močne
moške čevlje, lepe ženske —
otroške čevlje, cilindri-klobuk,
polcilindri-klobuk, galoške, lepi
damski pomladni klobuk, nova
kavina garnitura, lepe damast-
brisaške, ročna dela, vezene, svil-
nate trake, črne svilnate ščipke,
rokavice, nogavice, razne ovratni-
ke, ročno uro, zastor, odejo pre-
progo, politirano postelj, omaro,
mizo, malo stekleno omaro, salon-
sko garnituro, lepo podobo, razne
časopise, romane, močno živ, do-
mači sukanec prodaja št. Schmidl,
Koroška cesta 18, I. nad. Maribor.
186

Službe:

Pisar. uradnik

tesno-strojepisec za slovenski,
nemški, laški in hrvaški jezik,
iše takoj službe. Ponudbe poi
A. B. na upravnistvo lista. 168

Opekarški mojster
se išče, kateri bi prevzel izdelo-
vanje in žganje zidne opeke v
akord. Delo je na roke, poljska
peč in kuro se s premogom. Po-
nudbe na V. Müller v Zagorju.
185

Močan učenec se
išče za usnarja pri gosp. Ivanu
Markl, usnarja v Vuzenici. 182

Sprejema: Vloge na knjižnice, na tekoči in žiro-račun proti naj-
ugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Izdaje: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v
javnih skladiščih.

Daje kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Slovenka začelnica zna
tudi nemški,
z dobrimi kolak izpričevali, večša
stroj., korespond. in knjigovod-
stva, išče primerne službe, če mo-
goče s brano in stanov. v hiši.
Nastop službe s 1. majem t. l.
Maslov pod „Pridnost“ na uprav-
nistvo lista. 191

Slovenci širite „STRAZO“

MARIBORSKI BIOSKOP

Soboto dne 6.—9. sušca 1920
Najlepši in najzabavnejši ekskluzivfilm

— KNEGINJA ČARDAŽA —

po opereti v 5 dejanjih. 188

Pri vsaki predstavi ob 20. (8.) uri

— VOJAŠKI KONCERT —

V soboto, ponedeljek in torek ob 16. (4.) uri posebne predstave.

Zimnata, kakor tudi prvovrstna svilnata mlinska sita

(pajtlji) iz Švice za moko vseh vrst se dobe v trgov.

Avgust Čadej, Ljubljana,

Kolodvorska ulica št. 35, nasproti „stare Tišlerjeve
gostilne“. 35

SLOVENSKI SLAŠČIČAR MILAN KOSER MARIBOR, GRAJSKI TRG

se priporoča cenjenemu občinstvu v poset in
za naročila finega in navadnega peciva in
slaščice za gostije in domače potrebe. :-: 172

Oglas odprave „Jadran“ Maribor

Sol cele odda importna
vagone in eksportna tvrdka

Ferdo Sert, MARIBOR,
Koroška cesta 21

Brzjavlj: SERT, MARIBOR.

Prva jugoslov. tovarna pletenin
lastnika

ŠOŠTARIČ in BARTA

Gosp. ulica št. 5 — MARIBOR — Gosp. ulica št. 5

priporoča cenj. trgovcem svoje izdelke, kakor moške in ženske
nogavice, patent-nogavice za otroke in odrasle itd. — Čeriki
so na razpolago. s s Vzorci se pošljejo po povzetju.

Trapist-sir prvovrstne kakovosti, kilogram po 42 K
prodaja in razpošilja proti poštenu pov-
zešja Matija Lah. trgovec Maribor. Glavni trg št. 5. 189

Kovaški učenec. slovenskega in nemškega jezika
zmožen, s hrane in stanovanjem se
sprejme v uk pri Laminger, kovač, Slovenska ulica 26, Maribor. 176

AUTO-

100

PNEVMO

(GUMI)
Pirelli
Michelin
Goodrich
dobavlja
tako!

J. GOREC

LIUBLJANA

Veletrgovina

Ludovik Kuharič Ormož

nudi svojo

veliko zalogo vsakovrst-

nega modnega, manufaktur-

nega blaga, platna itd. Nadalje

priporoča vedno sveže špecerijsko blago,
moko, olje. Nakup in prodaja poljedelskih

pridelkov. Dobava vsakovrstne železnine,

traverz, cementa, kakor tudi poljedel-

skih in drugih strojev. — Uvoz in izvoz

vseh vrst rezanega in stavbenega

lesa. — Lastna motorna žaga.

Glavna zaloga delniškega

☺☺ piva ☺☺

114

Pouk v čitanju in pisanju

CIRILICE

se prične na Legatovem

„Zaselnem učnem zavodu“.

Prijave sprejema ravnateljstvo vsak dan

od 11—12 ure v pisarni učnega zavoda

v Mariboru, Vetrinjska ulica 17./I.

173

TVORNICA POHIŠTVA IN MIZARSTVO

Peter Hochnegger in drugovi, Maribor

Koroška cesta št. 46 in 53

92

priporočajo svojo zalogo pohištva iz trdega
in mehkega lesa, kakor tudi vsa v to stroko
spadajoča mizararska dela, po tvorniških cenah.